

Positieve groepsvorming

Positieve Groepsvorming

- Wat is een groep
- De behoefte 'ergens bij te horen'
- Een positieve groep
- Een negatieve groep
- Fasen van groepsvorming
- Positieve groepsvorming in de onderbouw
- Wat kun je als leerkracht doen

Wat is een groep

- Een groep is een eenheid van twee of meer personen die met een bepaalde bedoeling met elkaar omgaan en dit contact zinvol vinden (Mills, 1967)

Wat is een groep

- Binnen een groep staan de groepsleden t.o.v. elkaar in bepaalde rol- en statusrelaties en hebben een reeks groepswaarden en groepsnormen, waarmee het gedrag van de individuele leden gereguleerd wordt in zaken die van belang zijn voor de groep (Sherif & Sherif, 1956)

De behoefte 'ergens bij te horen'

- De behoeften piramide van Maslow

De positieve groep

Een positieve groep:

- Groepsnormen die onze maatschappij als positief ervaart:
 - Respect
 - Samenwerken
 - omgaan met verschillen
 - positieve communicatie
- Biedt veiligheid aan de leden
- Leden zijn eensgezind en gemotiveerd de groepsdoelen te halen

De negatieve groep

Een negatieve groep

- Groepsnormen die in onze maatschappij als negatief gezien worden:
 - Kleineren
 - Pesten
 - Strijd om de macht
 - Strijd om het doel
- Geen medeverantwoordelijkheid van de leden voor de groep
- Minder respect voor de mening en het karakter van de ander

Fasen van groepsvorming

- Een groep mensen die een periode met elkaar optrekken doorlopen steeds hetzelfde groepsproces:
 - Bepalen van de hiërarchie
 - Strijd tussen macht en gezag
- Dit proces herhaalt zich ieder jaar na 6 weken vakantie.
- Dit geldt voor kinderen vanaf 8 jaar, groep 4/5.

Fasen van groepsvorming

- Fase 1: oriënteren

Oriëntatie op de eigen positie binnen de groep

Vragen:

- voorwaarden voor het lidmaatschap
- Wat kost het lidmaatschap (energie en inzet)
- Grenzen eigen identiteit en groepslidmaatschap
- Welk soort gedrag is acceptabel en welke grenzen stelt de groep hieraan

Fasen van groepsvorming

- Fase 2: presenteren (storming)
 - Eigen functioneren als groep
 - onderlinge betrekkingen staan centraal
 - Kritische vragen t.o.v. leiderschap
 - Kritische vragen t.a.v. onderlinge relaties en omgangsvormen
 - Vragen rond controle en macht, dominantie, gezag en verantwoordelijkheid.
- Onrustige periode: Als ik iets doe, wie luistert er dan, hoe vinden anderen dat en wie zijn mijn medestanders.

Fasen van groepsvorming

- Fase 3: normeren (norming)
 - Er ontstaat een relatiepatroon, waarin de onderlinge verhoudingen geregeld zijn.
 - Cohesie en intimiteit
 - Hoe persoonlijk gaan we met elkaar om
 - Welke mate van afstand of nabijheid
 - Hoeveel kunnen we elkaar vertrouwen
- ‘ Zo gaat het dus in deze groep ‘

Fasen van groepsvorming

- Fase 4: presteren (performing)

Groep is tot volle rijping gekomen:

- Eigen taakstructuur
- Eigen invloedsverdeling
- Eigen relatiepatroon

Regels zijn niet afgesproken; ze zijn ontstaan

Fasen van groepsvorming

- Fase 5: Evalueren (termination)

Afsluitingsfase

Leden beginnen zich los te maken

Tijd nemen voor afscheid

Verskil onder- en bovenbouw

- Groep 1 tot en met 4:
 - De volwassene is heel belangrijk
 - Groepsproces vooral door het aanbrenge van waarden en normen.
- Groep 4 tot en met 8 doorlopen het groepsproces zoals hiervoor aangegeven.

Positieve groepsvorming in de onderbouw

- Aanleren van waarden en normen
 - Iedereen voelt zich veilig in de groep
 - We respecteren elkaar
 - We communiceren positief met elkaar
 - We werken samen en helpen elkaar

Positieve groepsvorming in de onderbouw

- Aanleren van de norm:
 - Fase 1: introductie
 - Fase 2: benoemen van de norm
 - Fase 3: oefenen
 - Fase 4: inslijpen

Norm staat 2 weken centraal

Wat kunnen wij als leerkrachten

- Negatieve groepssfeer tast de kwaliteit van het leeren leerklimaat aan
- Erkenning, waardering of afkeuring hebben invloed op het zelfbeeld van mensen
- *Een positieve groep heeft een gunstig effect op het welbevinden en de prestaties van de leerlingen.*

Wat kunnen wij als leerkrachten

- Fasen 1 tot en met 3 intensief begeleiden
- Als leerkracht goede waarden en normen inbrengen, aanleren, voorleven
- Fase 4 vooral onderhouden van het groepsproces
- Fase 5 afsluiten van je groep
- Bij vertrek of instromen van een nieuwe leerling start het groepsproces (verkort) opnieuw

Elkaar kunnen vertrouwen

Samenwerken

